

KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING OF THE USE OF GOVERNMENT AGRICULTURAL CHEMICALS

Kittikorn KHOKKHRUT ^{1*} and Suriya PRAPYSATOK¹

1 College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand;
s61463825001@ssru.ac.th (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 15 March 2024

Revised: 29 March 2024

Published: 12 April 2024

ABSTRACT

The objectives of this research were to study knowledge and understanding of the use of government agricultural chemicals. The research model is qualitative research. The research area was Saraburi Province. The sample consisted of 2 people in the district agricultural office, 3 agricultural pesticide distributors and 5 agricultural pesticide users in a total of 10 participants. Found that the important thing to reduce risks from chemical use is to strengthen training and training. Improving policies regarding the use of agricultural chemicals Supporting research and development and building information centers and information exchange

Keywords: Knowledge and Understanding, Agricultural Chemicals

CITATION INFORMATION: Khokkhrut, K., & Prapysatok, S. (2024). Knowledge and Understanding of the use of Government Agricultural Chemicals. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(4), 23

ความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล

กิตติกร โคกครุฑ^{1*} และ สุริยะ ประกายสาธก¹

1 วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; s61463825001@ssru.ac.th (ผู้ประพันธ์
บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษาความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่ดำเนินการวิจัย คือ จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ คนในสำนักงานเกษตรอำเภอ 2 คน ผู้จัดจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 3 คน ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน พบว่า สิ่งสำคัญเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี คือ การเสริมสร้างการอบรมและการฝึกอบรม การปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตร การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและการสร้างศูนย์ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, สารเคมีทางการเกษตร

ข้อมูลการอ้างอิง: กิตติกร โคกครุฑ และ สุริยะ ประกายสาธก. (2567). ความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(4), 23

บทนำ

การใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สารเคมีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการผลิต การเก็บรักษา การขนส่ง และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การเลือกใช้สารเคมีจะขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ประโยชน์ของแต่ละสาร เช่น สารกำจัดแมลง สารกำจัดวัชพืช สารป้องกันกำจัดเชื้อรา และสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช การใช้สารเคมีในการเกษตรอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งเป็นประเด็นที่แต่ละฝ่ายมองความคิดต่างกัน แต่ควรจะใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างมีสติและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพตามที่ระบุในฉลากของสารนั้นๆ การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้องและปลอดภัยสามารถช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี การใช้สารเคมีทางการเกษตรควรให้เป็นไปตามคุณลักษณะของสารเคมีนั้นๆ เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดในการจัดการกับศัตรูพืชและประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคมและสิ่งแวดล้อม การใช้สารเคมีทางการเกษตรควรเป็นไปตามคำแนะนำและคำเตือนที่ระบุในฉลากของสารนั้นๆ เพื่อให้การใช้เป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพที่สุด การวิจัยและพัฒนาสารเคมีทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยยังเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสนับสนุนการเกษตรที่ยั่งยืนและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์ การใช้สารเคมีทางการเกษตรให้เป็นไปตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการใช้งานจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการเกษตรและสิ่งแวดล้อมทั่วไป (สมพร เฟื่องจันทร์, 2552)

สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 รายงานถึงปัญหาที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ในด้านแรงงานภาคการเกษตร โดยมีปัญหาหลักคือการขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากวัยหนุ่มสาวไม่มีความสนใจที่จะทำงานในภาคเกษตรกรรม ในขณะเดียวกันเกษตรกรที่มีทักษะและความชำนาญในการเกษตรกำลังเข้าสู่วัยที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีความเสี่ยงในการได้รับอันตรายจากสารเคมีและการระบาดของศัตรูพืชที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงขึ้น ทั้งนี้ยังมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายของเกษตรกรที่อายุมากขึ้นเนื่องจากภูมิคุ้มกันลดลง และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลให้การระบาดของโรคและศัตรูพืชมีอัตราการเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีโอกาสดำเนินการรับอันตรายจากสารเคมีมากขึ้น หากไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ผลของปัญหานี้ส่งผลให้ภาครัฐสูญเสียแรงงานสำคัญในการผลิตพืชอาหาร และเสี่ยงงบประมาณในการดูแลสุขภาพและสวัสดิการทางสังคมของเกษตรกร ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างมาก ดังนั้น แผนพัฒนาฉบับที่ 12 ต้องการเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันในทุกมิติ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคี เพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่อนาคตที่ยั่งยืนและยั่งยืนแข็งแรง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

การศึกษาความเสี่ยงจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของประชาชนจะสามารถนำไปสู่แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ในอนาคตโครงการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่ดำเนินการวิจัย คือ จังหวัดสระบุรี จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งกลุ่มผู้ผลิต (เกษตรกร) ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค และหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความตระหนักต่อผลกระทบจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่จะเกิดกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและประเทศชาติ และเพื่อให้เป็นแนวทางร่วมในสังคม โดยเน้นการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการที่สามารถเป็นต้นแบบนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของระดับบริหารในการวางแผนการจัดการของท้องถิ่นได้ต่อไป ปัจจุบันสารเคมีกำจัดศัตรูพืชถูกนำมาใช้ด้านการเกษตรอย่างกว้างขวางและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทางธรรมชาติ หากประชาชนนำสารเคมีไปใช้ไม่ถูกวิธีอาจทำให้เกิดอันตรายได้จึงได้มีการจัดทำแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคของนโยบายการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาลจากภาครัฐ ผู้ขายและเกษตรกร ในจังหวัดสระบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเรียนรู้ การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่มีอยู่ ซึ่งรวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ และสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ การได้ยิน และการคิดหรือการปฏิบัติในแต่ละสาขา นอกจากนี้ เขากล่าวว่านิยามของคำว่า "ความรู้" มีความยากที่จะกำหนดขอบเขตได้ แต่ถ้าหากเราเริ่มจากคำว่า "ข้อมูล" หรือ "ข้อเท็จจริง" สิ่งที่ได้คือความจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นและการดำเนินการต่างๆ ที่ทำให้เกิดข้อมูล เช่น เมื่อมีการซื้อขายสินค้า มักจะมีการจดบันทึกเป็นหลักฐาน เช่น การออกไปเสร็จ ใบสั่งของ หรือเอกสารกำกับ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นข้อมูลที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ และสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ การทำงานร่วมกัน และกิจกรรมต่างๆ ในระดับต่างๆ อาทิเช่น ระดับส่วนตัว ระดับการทำงานร่วมกัน ระดับองค์กร รวมถึงระดับสังคมและชุมชนต่างๆ (มานัส บันหล้า, 2555) และความรู้ที่ได้ก็มีอยู่ 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในสมอง (Tacit Knowledge) หรือความรู้ในตัวคน ได้แก่ ความรู้ที่เป็นทักษะ ประสบการณ์ ความคิดริเริ่ม หรือสัญชาตญาณของบุคคลในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ 2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) หรือความรู้นอกตัวคน ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่นการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นหนังสือ ตำราเอกสาร หรือเป็นวิธีการปฏิบัติงาน บางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม (อุรัชชา สุวานิช, 2560)

สารเคมีอันตราย หมายถึง สารเคมีที่มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งผลกระทบอย่างฉับพลันหรือเรื้อรัง มักรวมถึงสารที่ก่อให้เกิดมะเร็ง (carcinogen) สารพิษ สารพิษที่ก่อให้เกิดผลต่อระบบสืบพันธุ์ (reproductive toxins) สารที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง (irritants) สารที่ส่งผลต่อระบบเลือด ระบบประสาท เป็นต้น ทั้งนี้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ได้ให้ความหมายของ สารเคมีอันตราย ว่าหมายถึง สาร สารประกอบ สารผสม ซึ่งอยู่ในรูปของของแข็ง ของเหลวและแก๊ส (วรวิทย์ จันทรสุวรรณ, 2564) ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ 1) มีพิษ กัดกร่อน ระคายเคือง ทำให้เกิดอาการแพ้ ก่อมะเร็งหรือทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย 2) ทำให้เกิดการระเบิดเป็นตัวทำปฏิกิริยาที่รุนแรง เป็นตัวเพิ่มออกซิเจนหรือไวไฟ 3) มีกัมมันตภาพรังสี ทางด้าน อนุสิษฐ์ เกื้อกุล (2561) ให้ความหมายและคำนิยามเกี่ยวกับสารเคมีและสาร ว่า สาร คือ สิ่งที่มีมวล ต้องการที่อยู่และสามารถสัมผัสได้ หรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา มีตัวตน ต้องการที่อยู่สัมผัสได้ แบ่งสมบัติของสารออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สมบัติทางกายภาพ หรือสมบัติทางฟิสิกส์ ที่เป็นลักษณะที่สามารถสังเกตได้จากลักษณะภายนอก และ 2) สมบัติทางเคมี ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดปฏิกิริยาเคมีและองค์ประกอบทางเคมีของสาร ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของการศึกษาค้นคว้าสาร และ สาร คือ สารที่ศึกษาค้นคว้าจนทราบสมบัติและองค์ประกอบที่แน่นอน ลักษณะเฉพาะตัวของสาร รวมถึงสมบัติทางกายภาพ เช่น เนื้อสาร สี กลิ่น รส และ สมบัติทางเคมี เช่น การติดไฟ การฟุ้งกระจาย การทำปฏิกิริยากับน้ำ และ การทำปฏิกิริยากับกรด-เบส เป็นต้น (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2561)

สารเคมีทางการเกษตร หมายถึง สารที่ใช้ในการควบคุมหรือกำจัดศัตรูพืชที่เป็นปัญหาต่อการเพาะปลูกพืชหรือการเกษตร ซึ่งสารเคมีเหล่านี้สามารถกำจัดศัตรูพืชได้โดยฉีดพ่นหรือใช้วิธีการอื่นๆ เช่น หว่าน หรือราดตามความเหมาะสมของแต่ละสารและสภาพการใช้งาน สารเคมีกำจัดศัตรูพืชสามารถทำลายหรือยับยั้งการเจริญเติบโตของศัตรูพืชได้โดยไม่ทำให้พืชเสียหายหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ไม่เป็นมิตรกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม แต่การใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานเพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพในการควบคุมศัตรูพืชอย่างถูกต้อง และป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ในระยะยาวได้ด้วย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเสม็ดใต้, 2561) โดยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัยมีข้อสำคัญหลายประการดังนี้ 1) การอ่านฉลากคำแนะนำเพื่อทราบคุณสมบัติและวิธีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชก่อนทำงานทุกครั้ง 2) ผู้ประกอบการและแรงงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรรู้จักศัตรูพืชและการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง 3) เตรียมและใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้หมดในคราวเดียวและไม่เหลือติดค้างในถังพ่น 4) ปิดฝาภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเมื่อเลิกใช้และเก็บในที่เก็บสารเคมี 5) ล้าง

ภาชนะบรรจุสารเคมีด้วยน้ำหลังการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและก่อนเก็บรักษา 6) พ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบและหลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง 7) หลังจากการพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชต้องอาบน้ำ สระผมและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที 8) หยุดใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชก่อนการเก็บเกี่ยวตามที่ระบุไว้ในฉลาก 9) ปฏิบัติตามแผนควบคุมการผลิตของสับปะรดโรงงาน นอกจากนี้ยังมีข้อควรระวังเกี่ยวกับการเลือกซื้อสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การขนย้าย เก็บรักษา การฉีดพ่น การจัดการซากบรรจุมันท์ การบันทึกการใช้สาร การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและข้อปฏิบัติเมื่อใช้พาราควอต เพื่อให้การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ คนในสำนักงานเกษตรอำเภอ 2 คน ผู้จัดการจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 3 คน ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน (จังหวัดสระบุรี) เป็นการการศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) เป็นการศึกษาข้อมูลจากตำราและเอกสารต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและทฤษฎี ความรู้ พฤติกรรม การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารเคมี ข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกรในเขตตำบลหนองแค และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เรื่องความรู้ความเข้าใจกับมาตรการการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร จังหวัดสระบุรี 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruency: IOC) จัดลำดับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยมี 3 ระดับ คือ สอดคล้อง (+1) ไม่สอดคล้อง (-1) และไม่แน่ใจ (0) การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น 2) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ 4) นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของนโยบายการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคนในสำนักงานเกษตรอำเภอ 2 คน ผู้จัดการจำหน่ายสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 3 คน ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน (จังหวัดสระบุรี) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดลำดับการนำเสนอผลการศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้ ศึกษาความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มคนในสำนักงานเกษตรอำเภอ ผู้จัดการจำหน่าย และผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร ซึ่งผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มคนในสำนักงานเกษตรอำเภอ เช่น เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอด้านการเกษตร ได้อธิบายถึงความสำคัญของการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและปลอดภัย และการควบคุมการใช้สารเคมีเพื่อลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ พวกเขาชี้แจงถึงความสำคัญของการอบรมและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารเคมีให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มความเข้าใจและการใช้งานที่ถูกต้อง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้จัดจำหน่ายสารเคมีทางการเกษตร ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสารเคมี การบริการและการให้คำแนะนำทางเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับลูกค้า เพื่อให้ผู้ใช้สารเคมีได้ใช้งานอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตร ได้สื่อถึงประโยชน์ของการใช้สารเคมีในกำกับของรัฐบาลรวมถึง ขั้นตอนวิธีการควบคุมศัตรูพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต แต่ก็รับทราบถึงข้อควรระวังในการใช้งานด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของตนเองและผู้อื่น ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชนั้น และแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติอย่างชำนาญทางด้านการเกษตร

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้ ผลการศึกษาปัญหาของนโยบายการใช้สารเคมีทางการเกษตรของรัฐบาล จังหวัดสระบุรี พบว่า ข้อจำกัดในการควบคุมการใช้สารเคมีทางการเกษตรยังมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ เช่น การมีทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ไม่เพียงพอในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น การฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอ และความเข้าใจที่ยังไม่เต็มที่เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารเคมีในการเกษตร การอบรมและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบในการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ การอบรมที่เป็นประโยชน์สามารถช่วยเพิ่มความชำนาญและความรับผิดชอบในการใช้สารเคมีได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรจำเป็นเพื่อให้เกิดการใช้งานที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมถึงการเพิ่มทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการกับการใช้สารเคมี เพื่อลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ ความรับผิดชอบของผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรมีความรับผิดชอบในการใช้งานอย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์ สอดคล้องกับ สมพร เพื่องจันทร์ (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างแท้จริง เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้องค์กรทั้งในรัฐและเอกชนสามารถดำเนินการตามนโยบายและมีการตัดสินใจที่ถูกต้องในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การมีความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ยังต้องมีการประมวลความรู้และความเข้าใจอย่างสมบูรณ์และกว้างขวางเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ Santaweek et al. (2020) พบว่า เรื่องของความรู้และความเข้าใจในการใช้สารกำจัดศัตรูพืชก็มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากข้อผิดพลาดในการใช้สารเคมีอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่เพียงเท่านั้น ยังส่งผลให้สารกำจัดศัตรูพืชตกค้างในร่างกายและสิ่งแวดล้อมลดลง ดังนั้น ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงในการใช้สารเคมีอย่างไม่เหมาะสมและมีผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น การมีการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่องนโยบายและการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างเพียงพอเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งในรัฐและเอกชนมีความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย นอกจากนี้ การเสริมสร้างความรับผิดชอบในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องยังเป็นสิ่งสำคัญในการลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) การเสริมสร้างการอบรมและการฝึกอบรม แนะนำให้มีการจัดกิจกรรมอบรมและฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับเกษตรกรและผู้ใช้สารเคมี โดยให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความชำนาญและความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง
- 2) การปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยการเน้นที่การลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ รวมถึงการส่งเสริมการใช้วิถีทางธรรมชาติและจัดการอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี

3) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาให้มีการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและวิธีการใหม่ๆ ที่ช่วยลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืนมีประสิทธิภาพ

4) การสร้างศูนย์ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล แนะนำให้สร้างศูนย์ข้อมูลเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตร และสร้างระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มความเข้าใจและการร่วมมือในการจัดการกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีทางการเกษตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาผลกระทบระยะยาวของการใช้สารเคมีทางการเกษตรต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของมนุษย์ และความยั่งยืนของระบบการเกษตร เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงนโยบายในอนาคต การศึกษาผลกระทบระยะยาวนี้จะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนและปรับปรุงนโยบายในอนาคตเพื่อให้การใช้สารเคมีทางการเกษตรมีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากยิ่งขึ้นในระยะยาว

2) การศึกษาวิธีการทางเลือกและพัฒนาวิธีการในการควบคุมศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี อาทิเช่น วิธีการทางชีวภาพ วิธีการใช้วัสดุเหลือใช้ หรือวิธีการจัดการที่ช่วยลดการใช้สารเคมีและความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ การศึกษาและพัฒนาวิธีการทางเลือกนี้เป็นการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพในการลดการใช้สารเคมีในการเกษตร และเพิ่มความยั่งยืนให้กับระบบการเกษตรโดยรวม นอกจากนี้ยังช่วยลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์อย่างมากด้วย

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2561). ความหมายของสารเคมี. สืบค้นจาก <https://www.mcsiam.co.th/news-event/knowledge/19-2018-12-21-17-41-31.html>.
- มานัส ปันหล้า. (2555). ความหมายของความรู้. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/396638>.
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเสม็ดใต้. (2561). วิธีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย. สืบค้นจาก <https://www.govesite.com/RpstSametti/information.php?iid=20180604184025zX6gsE5>.
- วรวิทย์ จันทรสุวรรณ. (2564). สารเคมีอันตราย และความหมายของสารเคมีอันตราย. สืบค้นจาก https://web.rmutp.ac.th/woravith/?page_id=5556.
- สมพร เฟื่องจันทร์. (2552). นโยบายสาธารณะ ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ออน อาร์ต ครีเอชั่น.
- อนุสิทธิ์ เกื้อกุล. (2561). ความหมายของสสารและสาร. สืบค้นจาก <https://www.scimath.org/lesson-chemistry/item/7872-2018-02-26-08-48-26>.
- อุรัชชา สุพานิช. (2560). ความหมายของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า “KM” คือ. สืบค้นจาก <https://erp.mju.ac.th/acticleDetail.aspx?qid=669>.
- Santaweek, S., Boonyakawee, P., & Siriwong, W. (2020). Knowledge, attitude and practice of pesticide use and serum cholinesterase levels among rice farmers in Nakhon Nayok Province, Thailand. *Journal of Health Research*, 34(5), 379-387.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).